

TRENING ZA SAVETNIKA IZ KONSTRUKTIVISTIČKOG MODALITETA SAVETOVANJA (INTEGRATIVNI PRISTUP)

Edukatori i supervizori u okviru Asocijacije za konstruktivizam (Crna Gora) i PLK Centra (Srbija) su nacionalno i evropski sertifikovani psihoterapeuti i edukatori sa dugogodišnjim iskustvom rada u okviru konstruktivističkog modaliteta i srodnih pravaca.

Milan Damjanac, filozof i socijalni radnik
Vladimir Miletić, psihijatar
Ana Rajković, psiholog

O konstruktivizmu

Konstruktivizam je pojam koji u oblasti psihologije i psihoterapije objedinjuje mnoštvo pristupa. Ono što im je zajedničko je naglašavanje ličnih i kolektivnih procesa stvaranja smisla. Ljudska bića se posmatraju kao aktivni stvaraoci konstrukcija koje se mogu porediti po tome s koliko uspešnosti pomažu osobi da se prilagodi životnim izazovima. Tokom svog veka, osobe kreiraju raznovrsna viđenja sveta. Ti modeli ih vode, reprezentuju realnost i bacaju svetlo na sve događaje sa kojima se susreću.

Stanovišta koja predstavljaju „oslonce“ konstruktivizma:

1. Istina je problematičan pojam, jer ne postoje „objektivne činjenice“, te se zastupa ideja o postojanju mnoštva referentnih okvira ili mnoštva istina. Svaka od njih je podjednako važna i kao posledicu ima mnogobrojne verzije stvarnosti.
2. Psihološka svojstva su proizvod ponašanja ljudi, njihovih izbora i odnosa. Ne postoji jedna, nepromenljiva, unutrašnja esencija. Naš unutrašnji svet je podložan promeni, nije zacrtan u kamenu i nije predodređen.

3. Saznanje je neodvojivo od samog saznavaoaca i ono što saznajemo o svetu je posredovano i ograničeno našim pogledom na svet, kulturom, jezikom, istorijom i trenutnim narativom.
4. Konstruktivistička objašnjenja naglašavaju procese a ne strukture. Psihološka priroda čoveka nije datost koja se može utvrditi jednom za svagda jer se psihološki sistem konstantno menja, prilagođava, razvija i raste. Umesto pokušaja da se otkrije jedna nepromenljiva struktura koja predstavlja ljudsku osnovu (poput karaktera, temperamenta, crta ličnosti...) akcenat se pomera na ličnu dinamiku, odnose sa drugima i kontekst u kome se neko nalazi.

Stoga je uloga psihoterapeuta osvetljavanje perspektive koju zovemo stvarnošću; osvetljavanje alternativa koje spadaju pod pojam „konstrukt“; radnji i simptoma koje nam se događaju; strategija koje koristimo da problem prevaziđemo ili održimo. Pre svega, konstruktivistički terapeut je tu da pomogne klijentu da osmisli nove hipoteze i nove alternative kojima će moći da drugačije doživi sebe i svoj svet, te da bude svesni i aktivni stvaralac sebe i svog sveta.

Program treninga za konstruktivističkog savetnika sastoji se iz

1. Uvodnog kursa iz konstruktivističkog savetovanja u trajanju od 3 meseca, dva puta mesečno - (48 sati grupnog edukativnog rada)
2. Višeg kursa u trajanju od 3 godine (minimum) - 950 sati i to
  - ✓ 450 sati edukacije,
  - ✓ 50 sati supervizije i 450 sati direktnog rada sa klijentima

Edukanti su u obavezi da pored edukativnog procesa prođu i 50 sati ličnog rada u ulozi klijenta (grupnog i individualnog kod sertifikovanih savetnika ili psihoterapeuta konstruktivističkog modaliteta).

- Pored obaveznog dela edukacije, preporučuje se stručno usavršavanje
- ✓ 100 sati kongresi savetnika i psihoterapeuta (nacionalni i evropski)
  - ✓ 100 sati druge edukacije (savetnički treninzi u drugim modalitetima od strane nacionalno i evropski akreditovanih edukatora)

Program treninga na Osnovnom kursu za konstruktivističkog savetnika

Pohađanje Osnovnog kursa je neophodan uslov za upisivanje Višeg kursa za konstruktivističkog savetnika. Takođe je namenjen stručnjacima za mentalno zdravlje i u pomagačkim profesijama koji se u svom radu sreću sa osobama sa teškoćama u funkcionisanju gde se mogu primeniti osnovne tehnike i principi rada konstruktivističkog savetovanja a ne zahtevaju kompleksniji i trajniji psihoterapijski proces.

Program edukativnih seansi obuhvata

1. edukativna seansa - Filozofske postavke u konstruktivističkoj psihoterapiji i savetovanju, metateorija na koju se oslanja modalitet
2. edukativna seansa - Fundamentalni postulat i korolari o konstruisanju
3. edukativna seansa - Korolari o individualnosti, zajedništvu i društvenosti, konstruktivistički odnos uloga
4. edukativna seansa - Kako nastaje promena, emocije, ciklusi u konstruktivizmu
5. edukativna seansa - Poremećaj, dijagnoza i ciljevi konstruktivističkog savetovanja
6. edukativna seansa - Vežbanje osnovnih konstruktivističkih tehnika
7. Edukativna seansa - Vežbanje posebnih tehnika u konstruktivizmu (PEG, samokarakterizacije, linije samoprocene)

Program treninga na Višem kursu iz konstruktivističkog savetovanja

Na početku Višeg kursa polaznici - edukanti potpisuju ugovor koji sadrži etička pitanja i ugovorne obaveze u skladu sa traženim satima edukacije i profesionalnim kodeksom ponašanja savetnika.

Trening na Višem kursu se sastoji iz 3 celine (3 edukativne godine) i obuhvata 450 sati edukacije, u okviru edukacije postoji 160 sati obaveznih radionica (jednodnevnih i dvodnevnih) koje su posvećene posebnim temama i tehnikama u okviru konstruktivizma i srodnih modaliteta i 450 sati supervizije (u okviru 450 sati postoji procena supervizora koji broj sati svaki posebni edukant treba da ima individualnog a koliko grupnog rada).

Edukativne seanse i grupne supervizije se održavaju dva puta mesečno u trajanju od 10 meseci u svakoj školskoj godini. Ostale aktivnosti se održavaju u dogovoru sa polaznicima tokom trajanja školske godine. Školska godina traje od oktobra do juna.

Program edukativnih senasi na **prvoj godini edukacije** obuhvata:

1. Konstruktivni alternativizam
2. Fundamentalni postulat i 11 korolara
3. Agensnost, slobodna volja i determinizam
4. Specijalne tehnike u konstruktivizmu - samokarakterizacija
5. Tehnike u konstruktivizmu
6. Konstruisanje zavisnosti
7. Koraci u dijagnozi
8. Shvatanje poremećaja u konstruktivizmu
9. Proizvođenje promene kod klijenta

Program edukativnih seansi na **drugoj godini edukacije** obuhvata:

1. Priroda ličnih konstrukata
2. Dimenzije dijagnoze
3. Ciklus iskustva, ciklus kreativnosti i ciklus donošenja odluka
4. Labavljenje
5. Strezanje
6. Emocije u konstruktivizmu
7. Nesvesno i teorija simbola u konstruktivizmu
8. Snovi i tehnike za rad sa snovima
9. Etika i etički kodeks

Program edukativnih seansi na **trećoj godini edukacije** obuhvata:

1. Uloga psihoterapeuta
2. Psihoterapijski pristup
3. Transfer i kontratransfer
4. Otpor
5. Elaboracija pritužbe
6. Elaboracija sistema
7. Psihoterapijski proces
8. Rad sa parovima, partnersko savetovanje
9. Rad sa porodičnim sistemom

Ispiti na Višem kursu su:

1. Edukanti koji uspešno završe obaveze iz prve godine edukacije na Višem kursu, polažu usmeni ispit za početak rada sa klijentima. Ispit se organizuje 5 puta tokom školske godine i njemu prisustvuju bar dva edukatora i supervizora koji vode trening. Provera na usmenom ispitu za početak rada sa klijentima sadrži sve osnovne pojmove konstruktivističkog savetovanja kao i poznavanje i bazično korišćenje konstruktivističkih tehnika. Nakon položenog ispita edukanti počinju sa radom pod supervizijom i izlaganjem svog rada na grupnim i individualnim supervizijama.
2. Završni ispit za sertifikovanog konstruktivističkog savetnika sastoji se pisanja studije slučaja o klijentu koji je bio najmanje 100 sati u radu sa savetnikom-kandidatom koji piše studiju i usmenoj odbrani studije slučaja. Završnom ispitu prisustvuju 3 edukatora koji su vodili trening.

Ciljevi treninga za konstruktivističkog savetnika

1. Uspostavljanje profesionalnog savetničkog odnosa
2. Rad savetnika unutar jasno definisanog teorijskog okvira - konstruktivističkog modaliteta.
3. Stvaranje svesti o interpersonalnoj dinamici unutar procesa savetovanja
4. Razvijanje sposobnosti konstruisanja (razumevanja) klijenta i rada sa verbalnim i neverbalnim sadržajima klijenta.
5. Praćenje i razumevanje sopstvenog kontinuiranog profesionalnog razvoja.
6. Suočavanje sa ličnim temama i profesionalnim ograničenjima.

Obavezna literatura:
(okviran broj stranica 3.500)

1. Kelly, G.A. *The psychology of personal constructs, Vol. 1 i 2*
2. D. Winter & L. Viney (Eds.) *Personal Construct Psychotherapy: Advances in Theory, Practice and Research*
3. F. Fransella (Ed.) *International Handbook of Personal Construct Psychology*
4. L. M. Leitner & N. G. M. Dunnett (Eds) *Issues in Personal Construct Psychotherapy*
5. Mahoney, M.J. :*Constructive psychotherapy: theory and practice*
6. Heather Moran *PCP in Pictures. Key aspects of PCP theory*
7. Robert A. Neimeyer, Jonathan D. Raskin *Constructions of Disorder Meaning-Making Frameworks for Psychotherapy*

Dopunska literatura:

1. Robert N. Sollod, Paul L. Wachtel (auth.), Michael J. Mahoney *Psychotherapy Process - Current Issues and Future Directions*
2. P Caputi *Personal Construct Psychology - New Ideas*